

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési di-
jak küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Felolós szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és iaptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Rosz pénzügyviszonyok.

Jól tartja a közmondás, hogy a baj soha sem jár egyedül, hanem társakat hoz magával, mert egyik baj a másikat szüli, aztán egymásba kapaszkodnak és egymást követik, mint a vasúti vonat kocsijai.

Igy vagyunk napjainkban is. A kenyérinséghez járul a tüzelőinség. A tüzelőinséghez pedig a pénzinség. Európában és Amerikában annyira megromlottak a pénzügyviszonyok, hogy szinte példátlanul áll a viláfgalomban. Kölcsönpenzt még úrsorakamatókra sem lehet kapni.

Wekerle Sándor, miniszterelnök, minap a 48-as párt értekezletén, oda nyilatkozott, hogy ezen rossz pénzügyviszonyok az orosz-japán háborúra és az amerikai krachra vezethetők vissza. — Az orosz-japán háború ugyanis borzasztó pénzügyviszonyt nyelt el, melynek legnagyobb része az európai pénzügyviszonyokról, különösen pedig az Oroszországgal rokonszenvező Franciaországból és Németországból, valamint a japánokat gyámlító Angolországból és az amerikai Egyesült Államokból került. Ezen a háborúra beleölt pénzügyviszony tehát amortizációs vagyis törlesztési költségen lévén, az európai és amerikai pénzügyviszonyokra nézve elveszett és a mai szorult viszonyok közt bizony ezen nagy összegnek a hiányát nagyon érezzük mindnyájan, kivált miután ehhez még egyéb bajok is járultak.

Ezen egyéb bajok pedig leginkább abban állanak, hogy az amerikai tőkepiénzesek elragadtatták magukat a spekuláció, vagyis a nyereségre reményében rengeteg összeget fektettek és építettek bele a gyárakba és bányákba, melyek megrendelések hiányában nem tudnak jövedelmezni és ez a körülmény általános pangást idézett elő az amerikai pénzügyviszonyokon. Acuttá lett pedig a helyzet különösen a bányá- és kereskedelmi központokon, minők New-York, Pittsburg és Chicago amerikai városok.

A pénzügyhiányon aztán úgy igyekeztek segíteni az amerikai bankok, hogy az európai pénzügyviszonyokon, főleg pedig a velük egynyelvű és nagy összeköttetésben levő Angolországban iparkodtak a szükséges aranykészletet összevásárolni. Ang-

lia bankja pedig ez ellen, nehogy aranykészlete Amerikába vándoroljon, kamatfelemeléssel védekezett és e körülmény az egész európai pénzügyviszony megdrágulását okozta, mert az angol bank, mint a világ leggazdagabb pénzügyviszonya, lévén az európai pénzügyviszonyokon a hangadó, a párisi, berlini és bécsi pénzügyviszonyok is kénytelenek voltak a kamatfelemelésben az angol bank példáját követni.

Magyarországon azonban még más körülmény is hozzájárult a pénz nagymérvű megdrágulásához és főleg abban nyilatkozott meg, hogy a gazdasági és kereskedelmi kiegyezés Magyarország és Ausztria között évek óta vajudik és e közben az osztrák-magyar bank szabaddalma is lejáratához közeledik, tehát úgy a bécsi körök, mint különösen a bank kormányzósága kamatfelemelések által igyekeztek Magyarországon a pénzt megdrágítani, hogy így kényszerhelyzetbe hozzák az osztrákoknak kedvező gazdasági és kereskedelmi kiegyezés megkötésére és az osztrák-magyarbank szabadalmának meghosszabbítására, hogy így Magyarországot, mint jó fejős tehenet, mely az éhes osztrákokat kincseivel dusan eltartja és táplálja, tovább is körmeik közt tarthassák.

Azt lehetett volna hinni, hogyha majd létrejön az osztrákok szája ize szerint való gazdasági és kereskedelmi kiegyezés, ha majd meghosszabbítatik a bankszabaddalom, ez a pénzügyviszonyok alább hagy; de ennek a reménységnek, a jelek szerint, a közeljövőben, semmi alapja sem mutatkozik.

A helyzet ezen komolyságára kétségkívül nagy befolyása van az amerikai viszonyoknak, hol a pénzügyviszony, a jövő 1908. év végéig minden bizonnyal eltart. Amerikában ugyanis két nagy párt küzd a hatalomért az Egyesült Államok országgyűlésén, melyek nem politikai, hanem gazdasági elvek szerint különböznek egymástól. Az egyik párt, mely jelenleg a hatalmat bírja, a republikánusok, vagyis köztársasági pártiak, kik a védvám hűvei, vagyis akkora vámaot vetnek az Európából beözönlő, olcsóbb munkaerővel előállított árukra, hogy azok ne versenyezzenek a drágább munkaerővel készült amerikai árukkal. A másik párt pedig a demokraták, vagyis a népuhalom hi-

veinek a pártja. Ezek elvüknek a szabad kereskedelmet hirdetik, mert igaz ugyan, hogy szabad kereskedelem mellett az amerikai gyárak nem dolgozhatnak, de a nép annál olcsóbban jut az európai gyártmányokhoz.

Más szóval e két párt annyit jelent, hogy a republikánusok a tőkepiénzesek és gazdag emberek, a demokraták pedig a munkások és a polgári osztály pártja és e két párt minden négy évben az elnök választásnál méri össze erejét. Mivel pedig ezen elnök választás mindig esélyeknek van kitéve, előtte már egy évvel beáll a kereskedelem és a pénzügyviszonyok pangása; mert a tőkepiénzesek tartózkodnak épen az elnök-választás eshetőségeire való tekintetből, a nagyobb befektetésektől és megrendelésektől.

A jövő 1908. évben pedig új elnökválasztás lesz az amerikai Egyesült Államokban. November elején választják a szavazattal bíró polgárok az elnökválasztókat, kik november 18-án ejtik meg a választást, de az új elnök majd csak az 1909. évi márc. 4-én foglalja el elnöki tisztét Washingtonban. A míg tehát az elnökválasztók, kik pártállás szerint választatván, az ő választásukkal az elnökválasztása is eldőlt, még nem lesznek választva, előre látható, hogy addig sem Amerikában, sem Európában nem fognak a pénzügyviszonyok gyökeresen javulni.

Hegy Antal.

— Az általános vizvezetek ügye. Holnap délután két órára értekezletre hívta meg az előljáróság a képviselőtestület tagjait a végett, hogy velük az általános vizvezetek megvalósításának ügyét megbeszélje. Kedden, nov. 26-án délelőtt 9 órakor ugyanis rendkívüli közgyűlés lesz e tárgyban, és hogy a képviselők minden irányban tájékozva legyenek ezen fontos ügy részleteiről, ezen értekezlet fogja arra a képviselő urakat előkészíteni. A mi minden esetben nagyon helyes eljárás, mert egy nagy mű megalkotásáról lévén szó, szükséges, hogy a kik megszavazzák az erre szükséges költségeket, tisztában legyenek azon föladatokkal, melyeknek elérését ez a közegészségi, nagy horderejű intézmény megvalósítása célul tűzte ki. Kívánatos azért, hogy a képviselő urak érdeklődjenek ezen ügy iránt és teljes számmal igyekezzenek résztvenni ugy ezen előkészítő értekezleten, mint magán a közgyűlésen, mert ha valahol, hát ezen ügyben bizonyára szívén kell viselnie minden képviselőnek a közönség érdekeit.

A szénhiány.

Írta: Dr. WARTHA VINCE műegyetemi rektor.

Vajjon nincs-e ellentmondás abban, hogy zászlónkra írjuk az iparfejlesztést, s a technikusok számának szaporítását most, midőn napról-napra drágább lesz az élet, míg azelőtt a magyar talaj bőven szolgáltatta a létfenntartás tényezőit?

Véleményem szerint az ellentét csak látszólagos. A megindított iparfejlesztési akció minden téren tabula anyag és kevés volt a betanított munkásnép. Az élelmi cikkek árai kezdtek emelkedni, minek következtében a munkás követeléseit magababbarra emelte, de másrészt a gyáros is kénytelen volt termelvényeinek árát emelni és így belekeveredünk egy circulus ritiosusba, amelyből kijutni igen nehéz. Azt hiszem, hogy ezen természetellenes állapot nem tarthat sokáig, mert a nagy gyári ipar okvetlenül le fogja győzni, ha a drága kézimunkát és a gépek győzni fognak a versenyben. Igaz, hogy áldozata is lesz ezen forrongásnak, mert a kisebb kézműves el fog pusztulni, a gyári olcsó kézműgyártás fölülkerekedik. Ma a cipészipar és a ruházati ipar gyári iparrá változott át és az eredmény az előállított termék olcsósága. A régi pékműhelyek elfognak tűnni és azokat kenyérgyárak fogják helyettesíteni. A napról-napra emelkedő szénárak arra kényszerítik majd a gyakorlatot, hogy a mennyire csak lehet, függetlenül magától a bányatulajdonosok trösztjétől, használja fel a természetadta vízierőket, hisz azok már azáltal, hogy bárhol nyert elektromos energia bárhova elvezethető, rendkívül fontos tényezővé váltak. Akkor majd az annyira hangsúlyozott vagonhiány dacára olcsóbb lesz a szén. De utóvégre itt van még a fa, mint kitűnő tüzelőanyag, amit a mai drágaságnál tekintetbe vehetnénk. Lássuk, hogy mit várhatunk hazánk erdőterületeiről.

Nálunk Magyarországon terem évenként és négyzetméterenként 0.82 kg. fa, ha ebből kb. 20%-ot termelési és szállítási veszteség címén levonunk, marad 0.65 kg. Ezen mennyiség fejleszt 1950, tehát majdnem 2000 kalóriát, vagyis a közepszerű barna szén hőfejlesztő képességének a felét. A mi erdőterületünk ma négyzetméterenként 650.000 kg. vagy 650 tonna fát termel. Összes fatermelésünk tehát 2260 négyzetkilométer erdőterületet számítva 1.300.000 tonna fa, tehát a szénszükségletnek alig 10%-a. Amellett meg kell gondolni, hogy a fának lényeges része, mint épület-, butor, fa stb. fel lesz használva, míg a gyári ipar csak 0.67 millió tonnát fogyaszt, mint tüzelőanyagot. Az egész világon produkálnak 800 millió tonna szenet és ezt a tömeget kétszer annyi fával lehetne pótolni, kellene tehát 1600 millió tonna fa. Ezen óriási fatömeg termelésére a Sahara-sivatag egy harmadrésze alig volna elegendő. Nálunk egyelőre gondolni sem lehet a fa termelésére, mert a mai árak szerint nálunk átlag 1 hold erdő csak 1 korona 32 fillért jövedelmez évenként. Ellenben másra kell a súlyt fektetni, hogy a horribilis szénárakkal megküzdhessünk. Első sorban technikusaink vannak bivatva az országban rendelkezésre álló vízi erőket felkutatni, felmérni és azoknak számát mesterséges völgyzáratokkal gyarapítani. Az újabb vizgazdálkodás külön tudományának mondható, melynek nemcsak fontos szerepe jut az ipari telepekben szűkösöködő hegyvidékeken, hanem az Alföldre is fogja árasztani áldását, amennyiben és szabályozható víztömegek a városok vízzel való ellátására, csatornázására, öntözésére is felhasználhatók.

Hogy mennyire fontos tényezőről van szó, legjobban kiviláglik abból a példából, amelyet Nagy Dezsd műegyetemi tanár csak a Tisza-völgy csapadék-vizeinek felhasználására vonatkozólag kiszámított. Minden veszteséget leszámítva, tehát párolgást, szivárgást tekintetbe véve, alkalmas völgyzáratokkal oly víztömeget kapunk, amelyből, ha az egész év tartamára egyenletesen eloszolva gondoljuk, minden

másodpercre 1500 köbméter víz jut és ha ezt csak 200 méteres eséssel tudnók értékesíteni, akkor is 4 millió lóerő állana rendelkezésünkre. Ez egy oly erő, mely a mai 4680 különböző motorral dolgozó hazai ipartelepeink 262 ezer lóerőjét egymaga többszörösen meghaladja. Ez a négy millió lóerő 350 millió méterháza vagy 35 millió tonna köszénmennyiségnek felel meg. Ez Németország mai széntermelésének több mint harmadrésze! Németországban már 1904. év végén 16 völgyzárlat készen állott, ezeknek költsége 24 és fél millió márkára rugott é. nemsokára csak Westfáliában 21 völgyzárlat fog működni. Nálunk csak az osztrák-magyar államvasutársaság épít egy völgyzárlatot, hogy 5 kilométer távolságban kihasználhasson négyezer lóerőt.

Törekedjünk arra, hogy azzal a kevéssel is, amivel birunk, takarékosan bánjunk, vagy más szóval, mindent kövessünk el, hogy a tüzelőanyag hőfejlesztő képességét amennyire csak lehet, kihasználjuk, még pedig nem csak jól szerkesztett tüzelő berendezéssel, ipari gázfűtéssel, hanem jól oktató fűtőszeméllyel is. Ha ebben az irányban dolgozunk fogunk, meg lehetünk győződve, hogy a szénmizérián segítve lesz.

UJDONSÁGOK.

— **Uj szakfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister a csongrádi áll. polg. fiu és leányiskolához szakfelügyelőül Glosz Ferenc szolgálattételre berendelt képezési tanárt nevezte ki. Mint tudva van, a szakfelügyelői teendőkkel eddig: Páthy Károly a kecskeméti áll. polg. leányiskola tiszteletreméltó igazgatója volt megbízva; valószínű, hogy Páthy Károly hajlott korára való tekintettel, most ezen megbízásáról lemondott. Az új szakfelügyelő kinevezését az áll. polg. iskolai igazgatósággal átiratban közölte.

— **Ösztöndíj pályázatok a vármegyén.** Csongrád vármegye kezelésében levő három alapítványi ösztöndíj üresedik meg és lesz a legközelebbi meggyűlésen arra érdemes szegény sorsu növendékeknek adományozandó. A Horgosi-Kárász alapítványnál egy — az elemi iskolázáson túl levő leánytanulónak adományozható ösztöndíj, melynek pályázati határideje december 10-én délután 5 orakor jár le, mikor a kellően felszerelt körvények a törvényhatósági bizottsághoz címzetten, az alispáni iktatónál nyújtandók be — és a Sváb Jakab-féle alapítványnál egy 600 és egy 400 koronás ösztöndíj, melyekre most hirdette meg az alispán a pályázati hirdetményt december 8-án délután 5 orakor lejáró határidővel. Az ösztöndíjak elnyerése iránt érdeklődők a közelebbi adatokat lapunk mai számának erre vonatkozó hivatalos hirdetményében találják meg.

— **Nőegyleti estély!** A csongrádi jótékony nőegylet f. hó 30-án vagyis szombaton estélyt rendez, melyen ö. v. Zelenka Jánosné urasszony, Beszedits Margit és Faragó Juliska urleányok fognak közreműködni. — A kellemesnek ígérkező családias estélyre értesülésünk szerint sokan készülnek.

— **Uj megállóhely a szentes-csongrádi vasútvonalon.** Az államvasutak aradi üzletvezetősége arról értesíti lapunkat, hogy az orosháza-szentes-csongrádi vasútnak szentes-csongrádi vonalszakaszán »Tiszahidfő« elnevezéssel új feltételes megállóhelyt létesített, melyet 20-tól adott közhasználatba. 20-tól kezdve tehát ugy a Szentes-Csongrád között vagy viszont közlekedő összes motoros és vegyes vonatok meg fognak állani »Tiszahidfőnél« minden esetben, amikor fel- vagy leszálló utasok ezen feltételes megállóhelyre jelenkeznek. Ugy a szomszédos, mint a távolsági forgalomban az utasoknak menetigazolványokat, az ezen

megállóhelyen való felszállás esetén a vonatkísérő személyzet ad ki.

— **Jótékonyág.** A csongrád megyében alakítandó tüdővész sanatorium egyesület alapja javára a »csongrádi jótékony nőegylet« által megindított gyűjtés eredménye az újabban beérkezett gyűjtő iver szerint a következők: A kiadandó »Diszalbumra« előfizettek: Babócs Béla, Dr. Ráczonyi Papp Pál, Forgó Ferencné, Fehér András, Géci Géza, Kincsel Vencel, Gyánti Pálné és Bagossy Józsefné 3—3 koronát; Porubszky József, Szendrői Lászlóné és Kaszanitzky Istvánné 6—6 koronát; mig adományt adtak: Réthy Jenőné, Dr. Szarkáné, Dr. Schiller Armin, Kaszanitzky Istvánné, Dr. Molec Lajos, Gutpintér József, Robassinszky Józsefné 2—2 koronát; Tekulics Sándorné 3 kor; Mészáros Edéné, Bánó Antalné, Kraxner Antalné, Horváth Mátyásné, Halász Ignácné, Barta Márk, Heringer Gy., Farkas Balázs, Huszár L. 1—1 kor; ö. v. Dudás Ferencné, Réh József 60—60 f; Szőke Lászlóné 50 f; Fehér Rózsa 40 f; Tyukász Franci 32 f; Tyukász Mihály 30 f; Király István, Detári Károlyné, Fehér József, Fehér János, Reisz Jolán, Deák Jánosné 20—20 f; ö. v. László Agostonné, Balog György, Máté Mihály, Bódi József, Forgó Györgyné 10—10 f. és Forgó Mari 8 fillért, kiknek ezton nyugtazza nemes adományaikat a helybeli nőegylet. — A gyűjtés eddigi eredménye összesen 149 K 97 fillér.

— **Rendezik a cigánykérdést.** Félhivatalosan a következő közlést teszik a cigánykérdés rendezéséről. A cigánykérdés megoldása a legkomolyabb stádiumba került a belügyminiszternek ama legutóbbi elhatározásával, hogy a cigányügy gyökeres rendezése végett külön osztályt szervez és annak vezetésével egyik ismert közigazgatási szakférfit bizza meg. Hogy ezt a fontos, immár elodázhatatlanná vált ügyet Andrassy Gyula gróf a lehető legrovidebb idő alatt dűlőre akarja vinni, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a miniszter a napokban átvette és tanulmány tárgyává tette Gabányi Miklós volt országgyűlési képviselőnek a cigánykérdés megoldási módját minden részletre kiterjedő körületekintéssel, alapos készütséggel tárgyaló elaborátumát. Gabányi, aki ezt a kérdést már tíz év óta tanulmányozza, többek között ezeket javasolja: 1. A belügyminiszter a katonaság és csendőrség ellenőrzése mellett, a közigazgatási tisztviselők közreműködésével irassa össze az összes kóborcigányokat. 2. Minthogy a kóborcigányoknak alig néhány százaléka van anyakönyvezve, haladéktalanul intézkedés történjék az iránt, hogy valamennyi nevet kapjon és így az ellenőrzés meg ne hiúsulhasson. 3. A 15—45 éves férfiak besorozandók katonának, még pedig a hegyi ütegekhez és tarackokhoz. Ennél a szakmánál legjobban használhatók, mert leginkább a kovácsüstföldözés- és rézkészítés mesterségét folytatják, valamint a lovakhoz is értenek. 4. A cigánygyerekeket vegye el az állam a szülőktől, helyezze el őket gyermekmenhelyekbe és gondoskodjék megfelelő nevelítésükről. 5. Az asszonyoknak és felnőt leányoknak alkalmas ipari munka adandó. Ilyenformán a kóborcigányok ezental tűzerek lesznek. És ha ez létszámemelésnek számít, akkor nem nagy baj, ha néhány ezer cigánynyal többet soroznak is be.

— **Vadászat.** A csongrádi vadásztársulat f. hó 20-án a Köröszugiban vadászatot rendezett, mely alkalommal 97 darab nyulat és 20 darab foglyot lőttek. A f. hó 27-én pedig a Nagyréten fognak vadászni; a vadászat után az »Erzsébet« szállodában vadász-ebédet adnak. A vadászatra a környékből is több vendéget fognak meghívni.

— **Bakancsszállítás.** A kereskedelmi minisztériumban most osztották szét a közös hadsereg számára a szükséges bakancsok szállítását. A 24.580 pár bakancsból a legtöbb, 3833 pár, a szegedi kereskedelmi és iparkamara iparosainak jutott.

— **Az új ipartörvény.** Évek hosszú sora óta hangoztatott kívánalma a magyar iparososztálynak, hogy az 1884. évi ipartörvényt a törvényhozás módosítsa. Még 1904-ben megbizta Hieronymi Károly akkori kereskedelemügyi miniszter Sztterényi József államtitkárt az ipartörvény módosítására vonatkozó előmunkálatokkal és Sztterényi ezen idő alatt — mint ismeretes — tizenkét vaskos kötetben gyűjtötte össze a revízióhoz szükséges összes tárgyananyagot, amelynek alapján — mint már más ízben írtuk — el is készítette az új ipartörvény tervezetét. Az ipartörvény revíziója ügyében azonban ankétet fognak tartani a kereskedelemügyi minisztériumban, amelyre meghívják az összes érdekeket tényezőket, ipari szervezeteket és a törvény rendelkezéseiben érintett hatóságokat. Az ankétet Sztterényi államtitkár már legközelebb össze fogja hívni. Az ankét tartalmát, — tekintve az ügy nagy horderejét, valamint az összegyűjtött óriási adathalmazt,

melyet az államtitkár a szaktanácskozás elé terjeszt, — huszonnyolc napra tervezik.

— **Tüzek.** F. hó 18-án Leinhardt Gyuláné Dobos Zsuzsánna Szöllő-utca 23-ik számú háza ismeretlen okból kigyulladt és leégett. — F. hó 19-én pedig Bogdán József Andrassy-utca 9. számú háza hajnali 3 órakor szintén ismeretlen okból kigyulladt és porrá égett. A kár tetemes, de szerencsére mind a két ház biztosítva volt és így a kárnak legnagyobb része megtérül.

— „Az államügyész kedvese“ a címe a Röttig Gusztáv és Fia cég Sopron, kiadásában megjelenő rendkívül érdekesítő Sherlock Holmes detektív-regények IV. füzetének. — Ezen valóban megtörtént bűnesetből meggyőződhetünk arról, hogy ha egyszer a megtévesztett nő lélek a bűn övényébe jutott, abból többé nem képes kiszabadulni és fokról-fokra süllyed. — Ezen füzet egy érdekes díjrejtvényt tartalmaz, amely a különben is óriási érdeklődést még csak fokozni van hivatva. A regényfüzetek kaphatók minden könyv- és papírkereskedőnél, vagy a kiadó cégnél Sopronban.

— **A világhírű buziásfürdői természetes szénsavforrások** immár az ipar szolgálatába is léptek, miután azok új tulajdonosa, Muschong Jakab modern berendezésű hatalmas műveket létesített a természetes, folyékony és vegyileg legtisztább szénsav nyerésére, melyből kartellen kívül bármely mennyiséget képes azonnal szállítani.

Bangopersenyen.

Szavalják egyik versemet,
S a szívem halkán megremeg,
Oh mennyi érzés, mily zene!
Mint hogyha multam zengene.

Amikor irtam: álmodám,
Es most is álmodom talán,
A lelkes szót taps váltja fel,
S engem — könyvek boritnak el.

Endrődi Sándor.

7054/1907. alisp. sz.

Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

Csongrád vármegye törvényhatósága kezelése alatt álló Sváb Jakab alapítványnál megüresedett egy 600 (hatszáz) koronás ösztöndíjas hely betöltése érdekében ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy az alapítványi okirat értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket legkésőbb **folyó évi december hó 8-ik napjának d. u. 5 órájáig** a törvényhatósági bizottsághoz címzetten az alispáni iktató hivatalnál nyújtsák be.

Az alapítványi okiratnak a pályázat feltételeit tartalmazó rendelkezései a következők:

5. §. A 3. §. szerint létesített ösztöndíjak első sorban Csongrád községbeli illetőségű tanulóknak adományozandók s Csongrád vármegyebeli más községi illetőségű tanulóknak másodsorban akkor, ha a jelen alapítványi okirat feltételeinek megfelelő Csongrád községi illetőségű tanulók nem jelentkeznek. Ösztöndíjban csak hazai közép vagy felső tanintézeteket látogató fiú növendékek részesülhetnek, kik jeles tehetséget, jó erkölcsi magaviseletet, kiváló szorgalmat és tanulmányaikban jó előmenetelt tanúsítanak, továbbá szegénysorsú szülők gyermekei, vagy ilyenek árvái és Csongrád községi vagy Csongrád vármegyei illetőségűek.

7. §. Az első osztályu 600 koronás ösztöndíj első sorban akadémiai vagy egyetemi és ezekkel egyrangú tanintézetek növendékei számára adományozandók és csak másodsorban középiskolai ta-

nulók számára akkor, ha a fent jelzett magasabb tanintézetek növendékei nem jelentkeztek, vagy a jelentkezőket a törvényhatósági bizottság az ösztöndíjazásra méltónak nem találta.

A másodosztályu 400 koronás ösztöndíj úgy a középiskolai, mint a magasabb tanulmányokat folytató növendékek részére adományozható, azonban itt is a magasabb tanintézetek tanulóinak a középiskolai tanulókkal szemben egyenlő képesítettség mellett elsőbbség adandó.

8. §. Valamely első osztályu ösztöndíjnak megüresedése esetében a másodosztályu ösztöndíjat élvező s magasabb tanintézetet látogató növendékek legérdemesebbje annak élvezetébe előléptetendő.

12. §. Az alapítványi helyek elnyerésére pályázó növendékek erkölcsi viseletéről, tehetségéről, szorgalmáról és előhaladásáról kivánt bizonyítvány **azokra** nézve, kik még csak elemi tanulmányaikat végezték be a községi tanító vagy tanító testület meghatalmasával az illető községi iskolaszék által, — azokra nézve pedig, kik az elemi iskolán már felülálló bármely nyilvános tanintézetbe, vagy nevelő intézetbe vannak felvéve, az illető tanintézet igazgatósága által állítandó ki s abban mindenkor különösen kimondandó, vajjon az illető növendéket az iskolaszék vagy tanintézet igazgatóság az ösztöndíj elnyerésére, esetleg az ösztöndíjban való további részesítésre érdemesnek tartja-e?

Szentes, 1907. november hó 18.

Dr. Cicatricis, alispán.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve

kartellen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

!! Legkiadósabb természetes szénsav !!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgálgó intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata: »Szaga és íze: rendes. **SZÉNSAVTARTALMA: 99.57%**»

A vizsgálat foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján **igen jónak minősíthető.**

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőny cím: Muschong-Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

Hirdetés.

Csongrád község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a nyilvános jellegű kórházban és menházban ápolt betegek részére szükséges fehérneműek elkészítéséhez 768 méter vásznat kell beszerezni. Felhivatnak az összes érdekelt kereskedők, hogy zárt ajánlatukat a megfelelő mintákkal együtt **f. hó 30-ig** Horváth Mátyás kórház gondnok urhoz annyival is inkább nyújtsák be, mivel később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. — A zártajánlatok f. é. december hó 3-án délután fognak felbontatni a fogyasztási hivatal helyiségében.

Csongrád, 1907. november 22.

Előjáróság.

Kiadó üzlethelyiség!

Surányi Jánosnak a Kossuth Ferenc-utcában levő házánál (Krigler kalapos szomszédságában) egy üzlethelyiség azonnal kiadó.

6049/907. alisp. sz.

Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád vármegye törvényhatósága kezelése alatt álló Horgosi Kárász alapítványnál megüresedett és csak leány gyermek részére adományozható egy ösztöndíjas hely betöltése érdekében ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy az alapítványi okirat értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket legkésőbb **f. évi december 10-ik napjának d. u. 5 órájáig** a törvényhatósági bizottsághoz címzetten — az alispáni iktató hivatalnál nyújtsák be.

Az alapítványi okiratnak a pályázat feltételeit tartalmazó rendelkezései a következők:

4. §. A 3-ik §-ban meghatározott módon létesített alapítványban csak azon hazai tanintézeteket látogató növendékek részesülhetnek, kik elemi tanulmányaikat már befejezték, vagy az elemi iskolán felülálló bármely nyilvános hazai tanintézetnek s nevelőintézetnek növendékei az alapítványi ösztöndíjakat az illető növendékek, tanulmányaikban való jó sikerrel előhaladás mellett, azoknak ily hazai nyilvános tanintézetben teljes bevégezésig — élvezendik.

5. §. A szóbanforgó alapítványi helyek elnyeréseért folyamodó növendékek tartoznak igazolni, hogy magyar nemzetbeliek s Csongrád megyebeli illetőségűek, továbbá, hogy mint jeles tehetségű tanulók kellő erkölcsi viseletet és szorgalmat tanúsítottak, végre hogy árvák és vagyontalanok.

8. §. A hagyományozó szüleitől néhai Horgosi Kárász Istvántól és Fáy Kunigundától negyedizig lezármazó utódok bár nem árvák lennének is, az ösztöndíjak elnyerésében mások fölött elsőbbséggel bírnak.

9. §. Az alapítványi helyek elnyerésére pályázó növendékek erkölcsi viseletéről, tanulási képességéről és szorgalmáról kívánt bizonyítvány azokra nézve, kik még csak elemi tanulmányaikat végezték be, a községi tanító, vagy tanítói testület meghallgatásával az illető községi iskolaszék által, azokra nézve pedig, kik az elemi iskolán már felül álló bármely nyilvános — tanintézetbe vagy nevelő intézetbe vannak felvéve, az illető — tanintézet igazgatósága által állítandó ki s az ily bizonyítványokban különösen kimondandó, vajjon az illető növendéket az iskolaszék vagy tanintézeti igazgatóság az ösztöndíj elnyerésére esetleg az ösztöndíjban való további részesítésre érdemesnek tartja-e?

Szentes, 1907. november hó 10-én.

Dr. Cicatricis, alispán.

7081/1907. alisp. sz.

Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád vármegye törvényhatósága kezelése alatt álló Sváb Jakab alapítványnál megüresedett

egy 400 (négy száz) koronás ösztöndíjas hely betöltése érdekében ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy az alapítványi okirat értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket legkésőbb **folgó évi december hó 8-ik napjának d. u. 5 órájáig** a törvényhatósági bizottsághoz címzetten az alispáni iktató hivatalnál nyújtsák be.

Az alapítványi okiratnak a pályázat feltételeit tartalmazó rendelkezései a következők:

5. §. A 3. §. szerint létesített ösztöndíjak első sorban Csongrád községbeli illetőségű tanulóknak adományozandók s Csongrád vármegyebeli más községi illetőségű tanulóknak másodsorban akkor, ha a jelen alapítványi okirat feltételeinek megfelelő Csongrád községi illetőségű tanulók nem jelentkeznek. Ösztöndíjban csak hazai közép vagy felső tanintézeteket látogató fiú növendékek részesülhetnek, kik jeles tehetséget, jó erkölcsi magaviseletet, kiváló szorgalmat és tanulmányaikban jó előmenetelt tanúsítanak, továbbá szegénysorsu szülők gyermekei, vagy ilyenek árvái és Csongrád községi vagy Csongrád vármegyei illetőségűek.

7. §. Az első osztályú 600 koronás ösztöndíj első sorban akadémiai vagy egyetemi és ezekkel egyrangú tanintézetek növendékei számára adományozandók és csak másodsorban középiskolai tanulók számára akkor, ha a fent jelzett magasabb tanintézetek növendékei nem jelentkeztek, vagy a jelentkezőket a törvényhatósági bizottság az ösztöndíjazásra méltónak nem találta.

A másodosztályú 400 koronás ösztöndíj úgy a középiskolai, mint a magasabb tanulmányokat folytató növendékek részére adományozható, azonban itt is a magasabb tanintézetek tanulóinak a középiskolai tanulókkal szemben egyenlő képesítettség mellett elsőbbség adandó.

8. §. Valamely első osztályú ösztöndíjnak megüresedése esetében a másodosztályú ösztöndíjat élvező s magasabb tanintézetet látogató növendékek legérdemesebbje annak élvezetében előléptetendő.

12. §. Az alapítványi helyek elnyerésére pályázó növendékek erkölcsi viseletéről, tehetségéről, szorgalmáról és előhaladásáról kívánt bizonyítvány azokra nézve, kik még csak elemi tanulmányaikat végezték be a községi tanító vagy tanítói testület meghallgatásával az illető községi iskolaszék által, — azokra nézve pedig, kik az elemi iskolán már felülálló bármely nyilvános tanintézetbe, vagy nevelő intézetbe vannak felvéve, az illető tanintézet igazgatósága által állítandó ki s abban mindenkor különösen kimondandó, vajjon az illető növendéket az iskolaszék vagy tanintézeti igazgatóság az ösztöndíj elnyerésére, esetleg az ösztöndíjban való további részesítésre érdemesnek tartja-e?

Szentes, 1907. november hó 18.

Dr. Cicatricis, alispán.

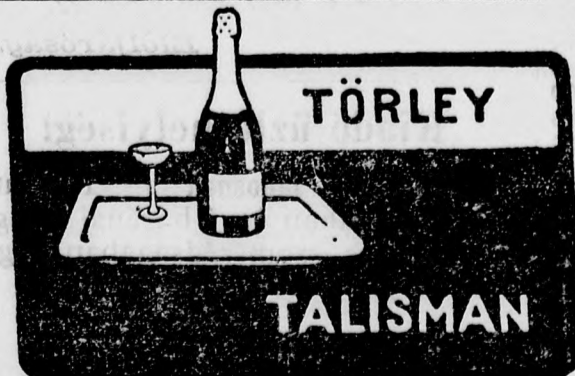
Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az megóvja.
5245 hiteles bizonylatok bizonyítják a segélyt hozó eredetményt.

Kaiser-féle MELL-KARAMELLÁKRA
a három hársfáról.

Orvosiilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, görcs és számarhurutos bántalmaknál.

Egy csomag 20 fill. Egy üveg 80 fill.
Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Balkányi Lajos és Barna Henrik urak gyógyszerüzében.

8444/907. sz. Csongrád község előljáróságától.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a gyójai szigetben, a mámai rétben és a nagy rétben levő holt Tisza meder és holt Körös meder adózás végetti osztályba sorozása a földadó nyilvántartási biztos által eszközöltetett, ezen munkálatról szerkesztett 1906 évi I. számú mérnöki nyilvántartási jegyzék a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság 61250 II. 1907. számú rendeletével a földadó kataszter nyilvántartásáról szóló 1885. évi XXII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 45055 1885. számú utasítás 11. és 86. §-ai értelmében Csongrád község közházánál a birtoknyilvántartói hivatalban a f. évi november hó 25-től a f. évi decemb. hó 24-ig terjedő 30 napi közszemlére van kitéve, mely határidőben ezen munkálat az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekinthető s az osztályba sorozás ellen netán beadandó felebbzés ugyanezen határidő alatt irásba foglalva Csongrád község iktatói hivatalában adandó be.

Csongrádon, 1907. nov. 20.

Kovács Elemér s. k.
jegyző.

Sinkó Gergely s. k.
h. bíró.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.
Csak Réthy-félét fogadjunk el.